

CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
AAN WILLIAM TEMPLE (NIJMEGEN)
14/24 SEPTEMBER 1676
7032

Samenvatting: Een groteske uitnodiging voor een feestelijke bijeenkomst in Hofwijk, teneinde de nieuwe tuingedeeltes te bezichtigen en een huisknecht van d'Estrades te kunnen horen zingen.

Over een antwoord door Temple is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, pp. 791-792: klad (autograaf).

Vroegere uitgaven: Jonckbloet 1882, nr. LXXXI, pp. 72-73: onvolledig (<Finalement que comme ... de ceste merveille>), rest samengevat.

— Worp 6, nr. 7032, pp. 380-381: volledig.

Namen, Godefroi d'Estrades; Personne=Niemand (Huygens).

Plaatsen: Frankrijk; Hofwijk; Kleef; Noordzee; Scheveningen.

Glossarium: air (lied); opéra (opera); voix (stem).

Transcriptie

Pour Monsieur Temple, Ambassadeur d'Angleterre, à Nimmeghe.

24 Septembre 1676.

À tous ceux et celles qui ces présentes verront ou entendront lire, salut.

Sçavoir faisons, que comme ainsi soit que depuis quelque temps en ça la forest de Hofwijck a esté augmentée et embellie de quatre nouvelles allées ombragées et estendues en longueur notable. La chose a esté trouvée si belle et si surprenante, que les mieux sensez ont jugé qu'il vaudroit la peine que tous Plenipotenciaires et Plenipotenciairines de Nimmeghe, au lieu de s'amuser aux bagatelles de Clève, abandonassent toute négociation d'estat pour en venir admirer la magnificence.

Item, que ladite forest vient d'estre garnie de nombre de boules, mais boules d'une rondeur si prodigieuse, qu'elles roulent comme d'elles-mesmes du long de ces grandes allées à perte de veue et tout autrement que font celles des *bowling alleys* et *bowling greens* delà la Mer de Scheveling, de sorte qu'il y a de quoy se crever¹ aysement à force d'exercice.

Finalement, que comme Monsieur le Maréschal d'Estrade vient de nous donner advis² qu'il a un de ses domestiques, qui a une des plus belles voix de France et qui sçait tous les airs | 792 | nouveaux de l'opéra et plusieurs autres.³ Il importe que ses collègues Plenipotenciaires prennent incessamment connoissance de ceste merveille et que, s'en estans bien informez, ils se mettent en devoir de nous en rendre compte, ainsy qu'il appartient, *and this shall be their warrant*. Faict à La Haye, et muni de nostre grand seau, ce 14/24 Septemb. 1676.

Le marquis de Hofwijck,
escrocqueur aux quilles des ducats de la Grande Bretagne,
penny wise and pound foolish.

³*Hoc vita, spes et ambitus mortalium,
Hoc splendor orbis est: coronatum Nihil.*

---

1. Worp: <aysement> ontbreekt.

2. <qu'il a ... plusieurs autres> onderstreept.

3. Hierboven een schets voor een zegel. De Latijnse versregels zijn die van een op 29 december 1640 vervaardigd punt dicht onder de titel 'Sigillum: Corona nihil tegens in scuto cujusdam gentilitio' (Gedichten 3, pp. 141).

Par ordre de Monseigneur Personne.

Vertaling

Voor de heer Temple, ambassadeur van Engeland, te Nijmegen.

24 september 1676.

Aan alle dames en heren die dit zullern zien of zullern horen voorlezen, saluut!

Wij laten weten, dat het zo is dat sinds enige tijd het bos rondom Hofwijck vergroot is en verfraaid met vier lommerrijke lanen, die zich over grote lengte uitstrekken. Dit nu wordt zo fraai en verrassend gevonden dat zij die over de beste smaak beschikken, hebben besloten dat het de moeite waard is dat alle gevolmachtigde ministers en hun dames te Nijmegen, in plaats van zich te amuseren met de nietigheidjes van Kleef, alle staatsaangelegenheden achter zich laten teneinde de luister ervan te komen bewonderen.

Item, dat genoemd bos kortelings verrijkt is met een aantal ballen, maar ballen die zo voorbeeldig rond zijn dat zij eigener beweging de hele laan uitrollen totdat ze uit het zicht verdwenen zijn, en waarvoor de ballen van de ⁴kegelbanen⁴ en ⁴kegelvelden⁴ aan de overkant van de Noordzee geen partij zijn, zodat het de moeite waard is zich in het oefenen ermee te storten.

Tenslotte, dat mijnheer de maarschalk [Godefroi] d'Estrades ons kortelings heeft bericht 'dat een van zijn huisknechten een van de mooiste stemmen van Frankrijk heeft en alle nieuwe liederen van de opera en verscheidene andere kent.' Het is daarom belangrijk dat al de gevolmachtigde collegæ onmiddellijk kennis nemen van dit wonder en dat zij, als ze zich er eenmaal goed van op de hoogte hebben gesteld, zich de moeite zullern getroosten ons hiervan verslag uit te brengen zoals het behoort, ⁴en dit zal hun machtiging zijn.⁴ Aldus gedaan te Den Haag en voorzien van ons grootzegel, deze 24ste september 1676.

De Markies van Hofwijk,
oplichter met kegels van dukaten uit Groot-Brittanië,
⁴zuinig met stuivers en kwistig met guldens.⁴

⁴Dit is het leven, de hoop en de levensduur der stervelingen,
Dit is de schittering der aarde: het gekroonde Niets.⁴

Een officiële mededeling van de heer Niemand.

---

⁴ . Het gaat hier om een punt dicht van Huygens uit 1640 met als opschrift: 'Zegel: Een kroon die niets bedekt op het wapenschild van een zeker iemand.'
